

Боксът за лежане на кравата – нагледно помагало

Всички знаем колко важно е да създадем условия, при които кравата :

- Да изпитва удоволствие и да лежи колкото може по- дълго;
- Да може да заема всички лежащи пози, които са характерни за нея и
- Да се поддържа максимална хигиена в леглото, а заедно с това да виждаме чиста крава.

(https://www.youtube.com/watch?v=T6Q7_g65cql) Това е препратка към клип за ставаща крава в Youtube на моите партньори DSD Stalinrichting от Холандия.

На клипа се виждат много добре движенията, които извършва ставащата крава. Конструкцията на бокса не трябва да създава никакви препятствия за тези движения. На следващите фигури са показани движенията в естествената им последователност.

Кравата започва да става. Главата е леко повдигната и насочена напред (фиг. 1)

Фиг. 1
Начало на
ставането на
крава

Повдига единия (фиг. 2), веднага след това другия (фиг. 3) заден крак. Предните крака не са се преместили – тя е вече на колене. Главата е леко повдигната, насочена само напред.

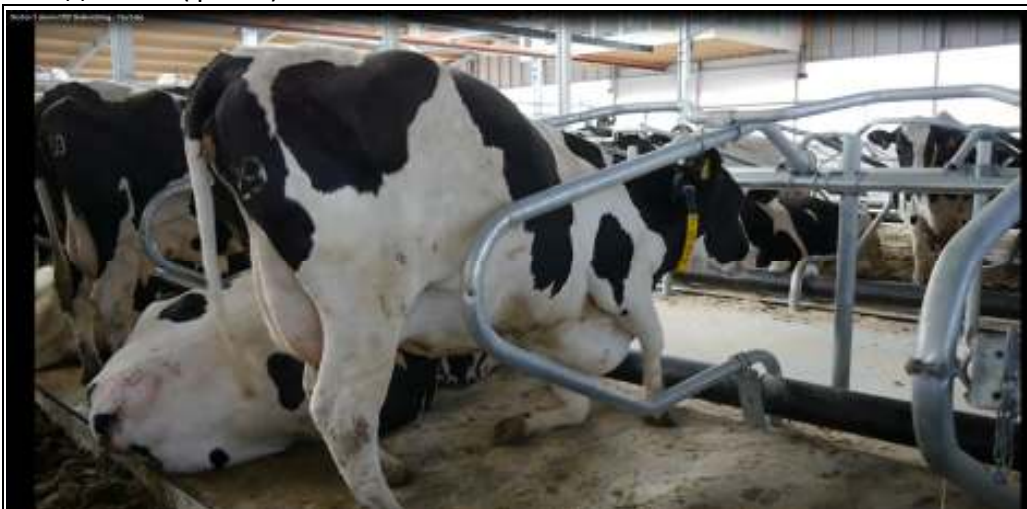

Фиг. 2.
Повдига единия
заден крак.

Фиг. 3.
Повдига другия
заднен крак.

Изправя единия преден крак, като изтегля тялото назад. Главата е също леко повдигната (фиг. 4).

Фиг. 4.
Изправя единия
преден крак

Изправен е и другият преден крак (фиг. 5). Кравата е права, но не може да повдигне главата си, защото металната тръба отпред (носеща боксовите делители) не и позволява. Но това не е неестествена поза за нея – така се храни в обора и пасе на пасището, нали! Положението на главата е ограничено и от тилния ограничител. За да си вдигне главата, кравата трябва да направи крачка назад. Тогав тя може да извади главата си и да я повдигне над конструкцията.

Фиг. 5.
Изправен е и
другият преден
крак

Погледнете гръдния ограничител на фиг. 5 (долу на леглото). Това е един много важен, но непопулярен в България детайл на бокса за лежане. Ако няма такъв ограничител, кравата ще влезе по- дълбоко в бокса при лягането. Когато лежи, кравата не иска да има опряно чуждо тяло до гръдната си част. Когато ляга, тя (вижте съседната, легналата крава) не е нахлула дълбоко в леглото. Ако дефекира легнала (това се случва много рядко, но се случва), изпразнението, когато има гръден ограничител, ще падне на границата на торовата пътека, в задния край на леглото. Добър вариант е полиетиленова тръба с диаметър 90 – 100 mm. Това поддържа хигиената.

Кравата никога не дефекира с наведена глава. Както виждате на снимката обаче, изправила се до това положение, задницата и е доста навътре над леглото. За да дефекира, тя трябва да се премести крачка назад (толкова ни е нужно и на нас, от гледна точка хигиената), да вдигне главата си над тилния ограничител, да извие гърба и да дефекира.

Проследете фиг. 6. Виждате, че между гръдния ограничител и металната, носеща делителите тръба, няма друг метален елемент. За да не се затрудни движението на главата на кравата при лягане и ставане, тази носеща тръба трябва да бъде минимум на 100 cm. над леглото.

Фиг. 6.
Боксове за лежане с една носеща тръба.

Ако конструкцията на бокса изисква и втора носеща тръба долу, ниско (фиг. 7), тя не бива да е по- високо от 30 cm. над нивото на леглото. И не по- малко от 220 - 230 cm. от края на леглото (торовата пътека). В противен случай боксът става неуютен за кравата.

Фиг. 7.
Боксове за
лежане с две
носеци тръби.

Най- често прилаганият тилен ограничител в боксовете за лежане представлява хоризонтално закрепена права метална тръба (фиг. 8). Той не ограничава ненужно кравата, ако е монтирана на правилното място. Но позволява на кравата, когато е изправена, да застане, макар и малко, но косо в бокса (вижте правата крава в дясно на фиг. 5). Това дава възможност кравата да дефекира на неподходящо място в съседното легло.

Фиг. 8.
Прав тилен
ограничител.

На фигура 9. виждате вълнообразен тилен ограничител. Гребенът на вълната е точно в средата на бокса, а вълната е монтирана наклонено (според модификацията и условията наклонът е напред или назад). Това леко ограничава свободата на кравата – когато е права, на нея и е най- удобно да стои по дължината на бокса, а не косо. В една добре организирана в технологично отношение ферма това ограничение обаче е незначително. Боксът трябва да осигури удобство за кравата при лягане, лежане и ставане. Не забравяйте, че показател за добрия бокс е: ако кравата е влязла в него и до третата, максимум петата минута след влизането си не е легнала, боксът и е неудобен. С други думи, кравата не влиза в бокса, за да стои права, а за да легне и да лежи.

Фиг. 9.
Вълнообразен
тилен
ограничител.

На фиг. 10 се вижда как изглежда една ферма, в която всички детайли са подчинени на това, което е добро за кравата. Много добре се вижда вълнообразният делител. Това е в Холандия. Снимката е моя.

Фиг. 10. Боксове с вълнообразен делител.

На фиг. 11. виждате една крава от същото стадо (моя снимка от същото посещение). Току що се е напила с вода, след като е издоена от робота за доене. Погледнете още веднъж фиг. 10 - ще забележите и робота, който почиства тора в помещението.

На бялото мръсотията се вижда по-добре. А тази хубавица прилича на къпана.

Фиг. 11.
Основа на
хигиената при
млекодобива!

Следващите фигури са от кравефермата в с. Марчево, община Гърмен. Същата е проектирана от **Агроекон ООД**, а оборудването е от холандската фирма **DSD Stalinrichting**. Първите две са веднага след монтажа, преди населването с животни. Следващите две – една година след вкарването на първите крави.

С много снимки и малко думи – повод за размисъл.

Доц. д-р инж. Стефан Станев
АГРОЕКОН ООД
ул. Милин Камък 23
6000 Стара Загора

Моб. +359 887 582 684
e-Mail: s.stanev@agroecon.com
web: www.agroecon.com